

5 pCt. og tillige en Driftsherre, som, efterat han har gjort denne Bestræbelse, tager sig Sagen saa beqvem som muligt, fordi han nu bryder sig meget lidt om at have yderligere med den at bestille — hans Hovedforretning har været at bygge, og for at komme til det har han været nødt til at gaae ind paa denne Drift; han har, som det hedder, ladet os faae taalelige og billige Vilkaar med Hensyn til Bygningen, imod at stille saameget ubilligere Vilkaar for Driften — og naar dette saa om nogle Aar viser sig for Alle, saa bliver han opagt, saa faaer man ham bort. Men i saa Fald skal man enten drive Banen selv, eller ogsaa skal man finde nye, billige Driftscontrahenter. Finder man ikke saadanne — og naar den Tid kommer, saa vil man see, hvilken Mængde Beregninger der vil komme frem fra de raadgivende Mænd, for at bevise, at man ikke med Letthed kan finde saadanne — saa bliver man nødt til for det Første at tage hele det store Apparat af Bestillingsmænd for Statens Regning, og saa skal jeg gjøre opmærksom paa, at vi endda komme noget videre med det Samme; vi komme saa til at afkjøbe og indfri de færdigste Baner. Disse komme ikke til at tilhøre Staten, da de ikke bygges for dens Regning; de blive byggede for en Entreprenørs Regning, som vil være istand til at gjøre os led af sig paa det Staten tilhørende Underlag, og saa kunne vi ikke være tjente med at optræde med ham, liggende mellem os med Hensyn til Udførselsstederne mod Vest; thi han kan stille os for haarde Betingelser og vil saaledes kunne komme til at nøde os til at kjøbe hans Jernbaner, og saa ville vi atter komme til at sige: Vi kunne faae Alt af Englænderne for Penge, naar vi blot betale for det.

Det er min Hovedbetragtning imod hele denne Lov, at vi ere glæde bort fra det, vi endogsaa havde reserveret os ligeoverfor Jernbanen, nemlig en afgjort Forbindelse imellem den fremmede Capital, som arbejder her i Landet, og Regjeringen, hvorved man kan tvinge den fremmede Capital til at fyldestgjøre de vakte Forhaabninger. Dengang Entreprenøren gik ind paa dette Foretagende, saa besluttede han

sig tillige til at drive Banen og bringe Noget ud af den, eller ogsaa levere os den for billigt Kjøb; det er Contracten, som er affuttet i Hensyn til Loven af 4de Marts 1857, men nu gaaer han bort fra den og forvandler den til en Byggecontract for vor Regning og stiller ved Siden deraf saadanne Driftsbetingelser for os, som kunne føre os ud i et meget uanseligt Foretagende og slet ikke give os nogensomhelst god Forhaabning. For at sætte den ærede Minister istand til at komme bort fra dette Misgreb, som kun har en eneste Fortjeneste, og den har jeg anerkjendt og skal atter anerkjende, nemlig den, at medens vi under Forhandlingerne ifjor ikke kunde faae anerkjendt, at 260,000, ja endogsaa 270,000 Rb. pr. Mil var en billig Begrænsning, inden hvilken der kunde contraheres, saa ere vi iaar komme til en Begrænsning af 260,000 Rb., inden hvilken der virkelig kan contraheres; men naar jeg undtager denne Fortjeneste, saa er der Intet ved Contracten, som skalde gjøre, at den ikke hellere maatte blive aldeles omgjort, saa at der blev lagt et nyt Grundlag, hvor Entreprenøren og Regjeringen begge vare tilstede med deres Capitaler; altsaa, for at sætte Ministeren istand til at komme bort fra det gjorte Misgreb, har jeg stillet mit Forslag under Nr. 14. Den deri foreslaaede Tilføining til § 3 udelukker ikke Paragraphen, saaledes som Ministeren og Thinget forøvrigt maatte kunne komme overeens om den, men den fører en Berettigelse til for Ministeriet til at omgjøre den hele Contract paa et andet Grundlag. Derfor jeg har forstaaet den ærede Minister fra tidligere Udtalelser, saa billig har han selv dette Grundlag, saa finder han det heldigere; men han siger kun, at indenfor Grænsen af de Summer, som her ere opstillede, vilde han vanskelig kunne have Haab om at sætte det igjennem. Jeg troer nu ganske sikkert, at han vil kunne have Haab derom. Man maa nemlig lægge Mærke til, at Forstjellen er langt mindre, end man i det første Øieblik skalde synes; der er omtrent givet til Driftsherren Alt, hvad han forlanger; men jeg vil gaae meget videre, jeg vil sige, at om ogsaa den ærede Minister deri til tredie Behandling indskjød en Forandring i Summerne, vilde jeg ansee det for langt gunstigere